

SPRAWOZDANIE Z SEMINARIUM JEŹDZIECKIEGO ZORGANIZOWANEGO W WARENDORFIE PRZEZ
DEUTSCHE RICHTER VEREINIGUNG, POLSKI ZWIĄZEK JEŹDZIECKI I POLSKI ZWIĄZEK HODOWCÓW KONI
pt. „SĘDZIOWANIE MŁODYCH KONI W KONKURENCJI UJEŹDŻENIA”

W dniach 1-4 września 2022 r. w niemieckim **Warendorfie** przy **HKM Bundeschampionate** zorganizowane zostało seminarium poświęcone sędziowaniu młodych koni w ujeżdżeniu. Na zaproszenie Niemieckiego Stowarzyszenia Sędziów (DRV) wzięła w nim udział grupa dziesięciu polskich arbitrow oraz czterech specjalistów reprezentujących Polski Związek Hodowców Koni (zał. nr 1). Inicjatywie patronował Przewodniczący DRV - **dr Carsten Munk**, którego mieliśmy przyjemność gościć wielokrotnie w Polsce jako eksperta na Mistrzostwach Polski Młodych Koni, natomiast ze strony polskiej organizację przedsięwzięcia wsparły: **Marlena Gruca-Rucińska** z ramienia PZJ (Komisja Ujeżdżenia) oraz **Anna Cuber** jako przedstawicielka PZHK. Strona niemiecka zapewniła uczestnikom wstęp na Bundeschampionate (łącznie z wydzielonym sektorem na głównej trybunie), zestawy słuchawkowe i materiały dydaktyczne, a także trzy wspólne kolacje, które stały się okazją do wymiany spostrzeżeń oraz kontynuacji twórczej dyskusji na temat sędziowania. Uczestnicy we własnym zakresie pokrywali koszty dojazdu, zakwaterowania, upominków dla organizatora oraz kosztów pobytowych tłumacza p. Henryka Sobonia, który pracę translacyjną wykonywał społecznie.

Szczegółowy program seminarium przygotowany został przez p. Carstena Munka (zał. nr 2), który do przyjazdu polskich sędziów podszedł z ogromnym osobistym zaangażowaniem i wielkim sercem. Dzięki jego inicjatywie możliwe było zapoznanie się przez uczestników z pełnym spektrum najlepszych produktów niemieckiej myśli hodowlanej i porównanie poszczególnych kategorii wiekowych. W dniu przyjazdu dr C. Munk wygłosił też wykład pt. „**Ocena przydatności młodych koni ujeżdżeniowych**”, w którym przeanalizował główne elementy wpływające na finalną jakość konia ujeżdżeniowego, mianowicie: jakość ruchu samego w sobie, jakość jazdy i jezdność (wpływającą na ocenę przepuszczalności) oraz stopień wyszkolenia (wpływający na ogólne wrażenie). Według prelegenta przed wystawieniem ostatecznej oceny należy zawsze zadać sobie trzy elementarne pytania: 1) czy jakość chodów podstawowych odpowiada wymaganiom stawianym przed koniem ujeżdżeniowym? 2) czy biorąc pod uwagę punkty skali wyszkolenia dany koń znajduje się na dobrej drodze? 3) czy dany koń ma pozytywną perspektywę jako koń ujeżdżeniowy do dalszego rozwoju sportowego w tej konkurencji? Dr Munk zwrócił jednocześnie uwagę na różnice w ocenie konia wierzchowego (w przypadku którego niezwykle istotnym kryterium jest budowa oraz temperament wpływające na jakość jazdy) i konia stricte ujeżdżeniowego, przy którym dużo większą uwagę zwraca się na przepuszczalność i stopień wyszkolenia. W ocenie konia dresażowego podkreślił wspólne zależności ruchowe obejmujące nie tylko pracę nóg, ale również „mostu” grzbietu, elastyczność stawów oraz ekspresję wynikającą z wewnętrznego zaangażowania konia w prezentację. Najbardziej jednak według niego istotne elementy to: takt, rozluźnienie i równomierność w wyraźnej równowadze, głęboko i daleko wkraczająca zadnia noga z wyraźnym odbiciem od podłoża (energia i obszerność) oraz elastyczna, sprężysta i kołysząca praca grzbietu. W odniesieniu do pięciu ocen wystawianych młodym koniom dr Munk w takim właśnie kontekście omówił kłus, stęp i galop, a następnie skupił się na ocenie czwartej – przepuszczalności (w Polsce – podporządkowanie) i piątej – ogólne wrażenie (w Polsce – perspektywa). Omówił również ważne w niemieckiej terminologii pojęcie Antritt – przejście ciężaru – z którego rozwija się pchnięcie i w konsekwencji impuls. W odniesieniu do przepuszczalności podkreślił, że nie warto przykładać zbyt dużej wagi do takich epizodycznych zakłóceń przejazdu, jak niezbyt dokładne i nie do końca zamknięte zatrzymanie, krótko trwające braki koncentracji czy chwilowe zawahania stabilności kontaktu, a w ocenie perspektywy, z racji bardzo różnorodnych czynników mających wpływ na rozwój konia, zalecił daleko idącą ostrożność w formułowaniu swoich wniosków.

Przez kolejne trzy dni uczestnicy mieli okazję konfrontować spostrzeżenia niemieckiego eksperta z żywym materiałem prezentowanym w ramach HKM Bundeschampionate 2022 – imprezy o niezwyklej skali, w której udział wzięło ponad 1100 koni. W trakcie części praktycznej seminarium wszyscy uczestniczyli wspólnie w następujących konkursach: 7-latki kl. S (ogierzy, wałachy, klacze – 36 koni: najwyższy wynik – 81,047%); 3-letnie konie wierzchowe w grupie klaczy i wałachów (15 koni: najwyższa nota 10,0 x 2) oraz osobno w grupie ogierów (14 koni: najwyższa nota 9,5 x 2); finał 5-latków (ogierzy, wałachy, klacze – 21 koni, najwyższa nota częściowa 10,0 x 1); finał koni 7-letnich (15 koni, najwyższy wynik – 80,948%); finał 6-latków pony (11 koni – najwyższa nota częściowa 9,0 x 2) i finał 6-latków (16 koni, najwyższa nota częściowa 9,5 x 1). Wszystkie przejazdy komentowane były na bieżąco, w bardzo szerokiej formie, również przez dwóch innych (oprócz dr C. Munka) sędziów najwyższej światowej klasy: **Reinharda Richenhagena** oraz **Petera Mannheimsa**, będących nie tylko ekspertami w ocenianiu młodych koni, ale również doświadczonymi zawodnikami i trenerami oraz czynnymi działaczami DRV. Wszyscy uczestnicy byli pod wrażeniem ich kompetencji oraz rozległej wiedzy na temat biomechaniki i psychiki koni. Niemieccy sędziowie zwracali szczególną uwagę na takt, samoniesienie, przenoszenie zadniej nogi pod środek ciężkości i pracę grzbietu, jednak ich spostrzegawczości nie umykały takie nawet drobiazgi, jak ustawienie uszu lub ogona, świadczące o nastawieniu konia do wykonywanej pracy. Warto zaznaczyć, że prezentowany materiał hodowlany był niezwykle wysokiej jakości, dając tym samym polskim sędziom wyjątkową okazję przestudiowania konkursowych prezentacji koni w najlepszym możliwym wydaniu.

Seminarium zakończono obustronnymi podziękowaniami oraz deklaracjami dalszej współpracy. Wyrażono też nadzieję, że tego rodzaju kooperacja między sędziami i związkami wpłynie pozytywnie, być może nawet w najbliższej przyszłości, na rozwój i poziom sędziowania młodych koni w Polsce.

Opr. L. Błochowiak – Jachimowicz

Wrzesień 2022